

ВПЛИВ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

К.В. Каленік, канд. екон. наук, доц.

В.І. Скриннік, ст. викл.

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Готельно-ресторанний бізнес є однією із провідних складових сфери послуг, насамперед індустрії гостинності. З початком 2014 року, на ринку готельно-ресторанних послуг спостерігався різкий спад, на що вплинули нестабільна соціально-економічна ситуація, зовнішня збройна агресія на Сході держави, анексія Кримського півострова, а також комплекс системних проблем: недосконала та не модернізована туристична інфраструктура, недостатня якість надання послуг, високі ціни тощо. Сукупність зазначених факторів призвела як до зменшення кількості іноземців, які приїждять, так і до внутрішніх міграцій з метою туризму, рекреації чи роботи, що негативно вплинуло на розвиток готельно-ресторанного бізнесу [1]. Аналіз діяльності підприємств готельно – ресторанным бізнесу в період 2015–2020 років дозволив визначити головні проблеми, які перешкождали ефективному функціонуванню, зокрема це не повністю розвинений ринок готельно-ресторанного бізнесу, спричинений неврахуванням розвитку інфраструктури міст, транспортних мереж, використанням застарілих технологій та застарілого обладнання, споживанням екологічно небезпечної сировини, недотриманням вимог у сфері виробництва страв, високою вартістю послуг тощо, але незважаючи на це ринок готельно-ресторанної нерухомості все ж таки продовжував зростати в середньому на 10–15% щороку. Ефективне функціонування сфери готельно-ресторанного бізнесу є позитивним показником змін в економіці держави, її регіонів та важливою передумовою активізації розвитку міжнародних зв'язків [2]. Проте кризові явища, такі як пандемія COVID-19 та введення воєнного стану 24 лютого 2022 року внесли свої корективи у діяльність закладів готельно-ресторанної сфери. Суб'єкти готельно-ресторанного бізнесу з початку війни в багатьох містах України слугують центрами для розміщення переселенців із зони бойових дій та особливо небезпечних територій. Готелі також забезпечують складські приміщення для гуманітарної допомоги та інших заходів, спрямованих на підтримку постраждалих цивільних. Нещодавно українські готелі розпочали акцію «Відвідай Україну в майбутньому», спрямовану на підтримку української індустрії гостинності, яка бере участь у забезпеченні тилу військових

дій та несе значні фінансові витрати з початку війни. Державне агентство розвитку туризму і Міністерство культури та інформаційної політики офіційно підтримали акцію, ініційовану Українською готельно-курортною асоціацією (UHRA) від імені громади індустрії гостинності [3]. За рахунок цієї акції підприємства готельно-ресторанного бізнесу, які в період вимушеного простою не можуть функціонувати, забезпечуються підтримкою, особливо у районах активних бойових дій, де заклади готельно-ресторанного бізнесу є важливою ланкою для тимчасового розміщення мешканців, приготування їжі, організації пунктів гуманітарної допомоги та побутового обслуговування. На фоні цього виникають витрати діяльності, такі як оплата праці персоналу готелю, закупівля їжі, безпека тощо. Це прямий та ефективний спосіб підтримки для підприємств гостинності, коли є можливість забронювати та здійснити передоплату будь-яку кількість ночей на будь-який період протягом 2022 року у підприємстві, яке обрано для підтримки. Сервіс оренди Airbnb отримав в Україні замовлення майже на 2 мільйони доларів від людей, які не проживають у заброньованих номерах, але просто бажають фінансово підтримати постраждалих від війни українців, та заброньовали близько 61 тисячі ночей [4].

Таким чином з метою забезпечення розвитку та ефективного функціонування підприємств готельно-ресторанного бізнесу в Україні запроваджуються програми та проекти підтримки цієї сфери економічної діяльності за сприянням міжнародних організацій.

Список використаних джерел

1. Всесвітня туристична організація (UNWTO). URL: www.unwto.org. (дата звернення: 20.10.2022).
2. Муха Р. А. Дослідження стану готельно-ресторанної індустрії України та вплив пандемії Covid-19 на неї. *Ефективна економіка*. 2021. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9075> (дата звернення: 22.10.2022).
3. ДАРТ та UHRA запускають акцію з благодійного бронювання номерів в українських готелях. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/810589.html>. (дата звернення: 22.10.2022).
4. Ukrainian hotels located in war zones ask the world for support and launch the action “Visit Ukraine in the Future”. URL: <https://visitukraine.today/blog/214/ukrainian-hotels-located-in-war-zones-ask-the-world-for-support-and-launch-the-action-visit-ukraine-in-the-future>.